

Освітній компонент	Вибіркова дисципліна 7 для дфн та зфн / Вибіркова дисципліна 4 на базі мс «Права людини та біомедицина»
Освітній рівень	Перший (бакалаврський) / На базі молодшого спеціаліста
Назва спеціальності/освітньо-професійної програми	081 Право / Право
Форма навчання	Денна/заочна
Курс, семестр, протяжність	Денна (бакалаврський рівень): 4 курс, 7 семестр, один семестр Заочна: 4 курс, 8 семестр, один семестр Денна (на базі молодшого спеціаліста): 4 курс, 2 семестр, один семестр
Семестровий контроль	Залік
Обсяг годин (усього: з них лекції/практичні)	Денна форма навчання (бакалаврський рівень). 150 годин/ 5 кредитів усього, з них: лекції - 10 год., практичні - 10 год. Заочна форма навчання. 150 годин/ 5 кредитів усього, з них: лекції - 4 год., практичні - 6 год. Денна форма навчання (на базі молодшого спеціаліста). 180 годин/ 6 кредитів усього, з них: лекції - 10 год., практичні - 20 год.
Мова викладання	Українська
Кафедра, яка забезпечує викладання	Кафедра теорії та історії держави і права
Автор освітнього компонента	д.ю.н., доцент Щирба Мар'яна Юріївна
Короткий опис	
Вимоги до початку вивчення	Базові знання із фахових та гуманітарних дисциплін. Вивчення вибіркової дисципліни «Права людини та біомедицина» ґрунтується на знаннях та навичках, що були отримані здобувачами освіти з таких освітніх компонентів: «Теорія права», «Права людини в умовах глобалізації», «Право біоетики».
Що буде вивчатися	Основні теми ✓ Біомедицина та біоетика: співвідношення та взаємодія. ✓ Договірні та інституційні механізми міжнародно-правового регулювання відносин у контексті досягнень біомедицини: аспекти імплементації.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Реалізація, обмеження, порушення та захист прав людини в контексті застосування інноваційних біотехнологій. ✓ Лікарська таємниця і захист медичних даних. ✓ Добровільна та інформована згода пацієнта/учасника медичного експерименту. ✓ Клінічні дослідження. Медико-біологічні експерименти. ✓ Генетичні дослідження. Видозміна генома людини. ✓ Біомедичні дослідження в національному та міжнародному праві. ✓ Захист біомедичних прав в практиці ЄСПЛ. ✓ Визначення в національній та міжнародній правовій практиці факту зародження життя людини. ✓ Застосування допоміжних репродуктивних технологій. Генетична діагностика та селекція ембріоні. ✓ Трансплантація органів та тканин організму людини. ✓ Евтаназія та захист права на життя в національному та міжнародному праві.
<p>Чому це цікаво/треба вивчати</p>	<p>Освітній компонент «Права людини та біомедицина» є вибірковою дисципліною для здобувачів освіти спеціальності 081 – Право, яка формує знання стосовно є визначення сучасних загроз і викликів життю людини у процесі застосування інноваційних біомедичних технологій та шляхів їх вирішення на основі національного та міжнародного права. В результаті прогресу в науці та сучасних технологіях збільшилися можливості для управління процесом життя людини від моменту його зародження і до біологічної смерті; необхідності та специфіки дотримання критерію безпеки для життя нинішніх і майбутніх поколінь, принципу вільної та інформованої згоди під час застосування на практиці технологій, що стосуються людини.</p> <p>В курсі представлено огляд правових підходів щодо регулювання біомедичних технологій з клонування людини, кріоконсервації клітин, тканин, органів та ембріонів людини, отримання ембріональних стовбурових клітин людини, генетичної діагностики, генної інженерії тощо як</p>

	<p>на рівні національного законодавства, так і на основі міжнародного співробітництва, в тому числі в рамках міжнародних організацій, Організації Об'єднаних Націй, Ради Європи, Європейського Союзу.</p>
<p>Чому можна навчитися (результати навчання)</p>	<p>Вивчення вибіркової дисципліни «Права людини і біомедицина» дозволяє здобувачам отримати знання щодо нормативно-правового забезпечення інноваційних технологій в сфері біомедицини в Україні; виокремити сильні та слабкі сторони правового регулювання вказаної сфери, а відтак запропонувати конкретні заходи щодо удосконалення чинного національного законодавства з означених питань і визначенням чіткої межі між правами людини в сфері біомедицини та інтересами суспільства і майбутніх поколінь.</p> <p>Після вивчення освітнього компонента «Права людини і біомедицина» здобувачі освіти повинні продемонструвати такі результати навчання:</p> <p>РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.</p> <p>РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.</p> <p>РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.</p> <p>РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.</p> <p>РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.</p>

Як можна користуватися набутими знаннями й уміннями (компетентності)

Набуті компетентності можуть бути використані у професійній діяльності юристів в сферах представництва та захисту біомедичних прав людини в національній правозахисній практиці та практиці Європейського суду з прав людини.

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

ЗК15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як:

	<p>конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини .</p> <p>СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.</p> <p>СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.</p> <p>СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.</p> <p>СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.</p> <p>СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Навчально-методичний ВД (всі матеріали розміщено на електронному курсі на платформі дистанційного навчання Moodle), нормативно-правові акти, офіційні сайти органів державної влади, міністерств, державних органів, інформаційно-аналітичні платформи, електронні сервіси, наукові статті, монографії, відео матеріали , в тому числі, іноземною (англійською) мовою тощо. До ресурсів, які необхідні для вивчення освітнього компонента є цілодобовий доступ на платформі Moodle. Забезпечена можливість контакту з викладачем (Moodle, телефонний зв'язок, група освітнього компонента "Права людини та біомедицина" у Viber).</p> <p>Зазначені вище канали комунікації дозволяють здобувачу освіти отримати швидку та вичерпну консультацію як з питань організації навчального процесу, так і питань, що виникають при вивченні окремих тем освітнього компонента.</p> <p>Рекомендована література та інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Convention for the protection of Human Rights and Dignity of the Human Being with regard to the Application of Biology and Medicine: Convention on Human Rights and Biomedicine. URL: https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168007cf98. 2. Grodin, M.A., Miller, E.L., & Kelly, J.I. (2018). The Nazi physicians as leaders in eugenics and “euthanasia”: Lessons for today. <i>Am J Public Health</i> 108(1):53-57. Doi: 10.2105/AJPH.2017.304120 3. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 25. Ст. 180.

4. Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2030 року : Закон України від 28.02.2019 № 2697-VIII URL.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/269719?find=1&text=%E1%B3%EE%F2%E5%F0%EE%F0>

5. Кримінальний кодекс України / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. Ст. 131.

6. Про режим роботи з патогенними мікроорганізмами: Наказ МОЗ України від 14.12.1992 р. № 183 (Додаток № 1). URL: <http://zakon.nau.ua/doc>.

7. Угода між Міністерством охорони здоров'я України та Міністерством оборони Сполучених Штатів Америки стосовно співробітництва у галузі запобігання розповсюдженню технологій, патогенів та знань, які можуть бути використані в ході розробки біологічної зброї: дата підписання: 29.08.2005 р. // Офіційний вісник України. 26.12.2008. № 96. Ст. 3188.

8. Угода про створення Українського науково-технологічного центру: Указ Президента № 202/94 від 04.05.94 // Офіційний вісник України. 05.02.2007. № 6. Ст. 238.

9. Квіт Н. М. Правове регулювання поняття та принципів дослідницької діяльності, як мети створення та використання дослідницьких біобанків // Право та інновації. 2019. № 3 (27). С. 83 – 88.

10. Марко Я. Р. Реалізація права людини на репродукцію методом сурогатного материнства: теоретико-правове дослідження: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.01. Кривий Ріг, 2018. 19 с.

11. МОЗ об'єднає зусилля з біобезпеки зі структурами рівня національної безпеки. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/moz-obyednae-zusillya-z-biobezpeki-zi-strukturami-rivnya-nacionalnoyi-bezpeki>.

12. М. Ю. Щирба Пропозиції удосконалення регулювання правового статусу донора в Україні // Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій : Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 26-27 січня 2018 р.) / ГО «Інститут інноваційної освіти»; Науково-навчальний центр прикладної інформатики НАН України. Київ : ГО «Інститут інноваційної освіти». 2018. С. 166–168.

13. Жорницький В. Регіональний інституційний аспект міжнародно-правового регулювання біомедичних досліджень //

	<p>Підприємництво, господарство і право. 2020. № 7. С. 394 – 399.</p> <p>14. Кравчук М. Ю. Національні нормативно-правові акти протидії біотероризму через призму взаємодії з нормами міжнародного права. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2019. № 4. С. 163 – 165.</p> <p>15. Островська Б. В. Міжнародно-правовий захист права на життя на пренатальній стадії розвитку людини в процесі застосування допоміжних репродуктивних технологій. Права та обов'язки людини у сучасному світі: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 8–9 листопада 2019 р.). Одеса: ГО «Причорноморська фундація права», 2019. С. 33–37.</p> <p>16. Островська Б. В. «Якість» життя та «гідна» смерть: біоетична проблема застосування евтаназії в контексті права, медицини, філософії та релігії. VIII Міждисциплінарні гуманітарні читання: матер. міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 21 листопада 2019 р.). Тези. Київ: Інститут історії України НАН України, 2019. С. 121–125.</p> <p>17. Щирба М. Ю. Право пацієнта на відмову від медичного втручання // Актуальні питання реформування правової системи : зб. матеріалів XV Міжнар. наук.-практ. конф. (Луцьк, 1-2 червня 2018 р.) / уклад. Л. М. Джурак. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. С. 16–19.</p> <p>18. Щирба М. Ю. Правовий статус пацієнтів: теоретико-правове дослідження: монографія. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2019. 500 с.</p> <p>19. Щирба М. Ю. Правові заходи протидії поширення епідемії та правовий статус пацієнтів // Сутність та значення впливу законодавства на розвиток суспільних відносин : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 13-14 березня 2020 р.). Одеса : ГО «Причорноморська фундація права», 2020. С. 10 – 13.</p> <p>20. Щирба М. Ю. Особливості статусу пацієнта в умовах викликів COVID-19 // Журнал східноєвропейського права. 2020. № 78. С. 80–84.</p>
<p>Web-посилання на (опис освітнього компонента) силabus освітнього компонента на вебсайті факультету (інституту)</p>	<p>https://www.law.vnu.edu.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%82%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%B3-%D0%B2%D0%B8%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85-%D0%B4%D0%B8%D1%81%D1%86%D0%B8%D0%BF%D0%BB%D1%96%D0%BD</p>